

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENÍ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA GOSPODARCZEGO
(EGZAMIN RADCOWSKI – 12 MAJA 2022 r.)

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin radcowski, osoba przystępująca do egzaminu powinna wykazać się znajomością prawa, w szczególności z zakresu Kodeksu cywilnego, Kodeksu spółek handlowych oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

1. Zdaniem zespołu, istotnymi elementami pracy wpływającymi na jej ocenę w ramach przyjętych kryteriów oceny rozwiązania zadania winny być w szczególności:
 - a) sporządzenie umowy ważnej i prawnie skutecznej,
 - b) sporządzenie umowy mieszczącej się w wyznaczonych treścią zadania ramach prawnych i faktycznych, bez zmian obligatoryjnych założeń umowy,
 - c) realizacja poleceń zawartych w treści zadania,
 - d) poprawne przyjęcie brakujących elementów stanu faktycznego,
 - e) posłużenie się właściwą terminologią prawniczą,
 - f) sposób sformułowania treści poszczególnych postanowień umownych i ich usystematyzowanie pod kątem ich spójności, czytelności i jednoznaczności,
 - g) sposób i zakres zabezpieczenia interesu strony reprezentowanej przez zdającego.
2. Sprawdzeniem profesjonalnych umiejętności zdającego będzie także sposób wypełnienia, wskazanych w treści zadania, obligatoryjnych założeń umowy oraz sposób określenia i sformułowania brakujących lub dodatkowych elementów stanu faktycznego.

W powyższym zakresie należy zdaniem zespołu zwrócić uwagę na poniższe zagadnienia szczególne:

I. Strony umowy i reprezentacja stron umowy

1. Dom sp. z o.o. (dalej: Spółka):

Zgodnie z art. 157 § 1 pkt 1 k.s.h., umowa spółki określa firmę spółki, a stosownie do art. 255 § 1 k.s.h. zmiana umowy spółki wymaga uchwały wspólników i wpisu do rejestru. Zmiana firmy Spółki nie została zarejestrowana przez sąd. Stroną umowy będzie spółka działająca pod firmą: Dom spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Poza wskazaniem firmy Spółki, należy zamieścić przy oznaczeniu strony informacje wskazane w art. 206 § 1 k.s.h.

Ponieważ umowa Spółki nie reguluje sposobu jej reprezentacji przez zarząd, zastosowanie znajduje reguły określone w art. 205 § 1 zd. 2 k.s.h. Spółkę reprezentować

powinno dwoje spośród trzech członków zarządu. Jan Wróbel skutecznie, w rozumieniu art. 202 § 4 k.s.h., złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu Spółki i jego mandat wygasł z chwilą złożenia rezygnacji (tj. z dniem 21 kwietnia 2022 r.). Natomiast powołanie dwóch nowych członków zarządu nastąpiło z chwilą podjęcia uchwały przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki w dniu 25 kwietnia 2022 r. (art. 201 § 4 k.s.h.),

2. Alicja Kowal – działająca osobiście; w umowie należy wskazać jej dane osobowe, w tym dane identyfikujące ją jako przedsiębiorcę.

II. Zgoda organów korporacyjnych

1. Spółka w umowie zamierza, w ramach instytucji przewidzianej w art. 509 k.c. (zwolnienie z długu), umorzyć ostatnią ratę kapitałową i odsetki kapitałowe od niej w przypadku spłaty pozostałych rat kapitałowych i odsetek kapitałowych na warunkach i terminach opisanych w Umowie. Należy wskazać, że ustępstwa poczynione przez spółkę w treści ugody nie stanowią rozporządzenia prawem, do dokonania którego niezbędna jest zgoda wyrażona przez wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w formie uchwały wspólników (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 grudnia 2005 r., I CK 251/05), a zatem w tym przypadku nie nastąpi rozporządzenie prawem o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość kapitału zakładowego. W związku z tym nie ma zastosowania art. 230 k.s.h. i uchwała, o której mowa w tym przepisie, nie jest wymagana.
2. Tajfun sp. z o.o. zobowiązana jest do udzielenia poręczenia cywilnego za spłatę długu Alicji Kowal z tytułu umowy pożyczki, objętego ugodą, o wartości na dzień zawarcia umowy 120 000 zł (po potrąceniu), podczas gdy zarejestrowany kapitał zakładowy tej spółki wynosi 5 000 zł. Zgodnie z art. 157 § 1 pkt 3 k.s.h., umowa spółki określa wysokość kapitału zakładowego, a stosownie do art. 255 § 1 k.s.h. zmiana umowy spółki wymaga uchwały wspólników i wpisu do KRS. Zdający powinni więc uwzględnić w treści umowy uchwałę zgromadzenia wspólników Tajfun sp. z o.o., podjętą na podstawie art. 230 k.s.h. i wyrażającą zgodę na udzielenie przez tę spółkę poręczenia cywilnego, którego wartość przekracza dwukrotność kapitału zakładowego spółki (zarejestrowany kapitał zakładowy – 5 000 zł). Dopuszczalne jest wskazanie w umowie, że uchwała zgodnie z art. 17 § 2 k.s.h. zostanie podjęta w terminie w tym przepisie wskazanym. W tym ostatnim jednak przypadku zdający winni wskazać w umowie konsekwencje prawne braku przedłożenia wymaganej uchwały w terminie

późniejszym (np.: przewidzieć możliwość wypowiedzenia umowy albo zawarcia w treści umowy warunku rozwiązującego albo zapłaty kary umownej).

3. Tajfun sp. z o.o. zobowiązana jest do udzielenia poręczenia cywilnego za spłatę długu Alicji Kowal, która jednocześnie pełni funkcję członka Rady Nadzorczej tej spółki. Zdający powinni, zgodnie z art. 15 § 1 k.s.h., przewidzieć konieczność podjęcia przez zgromadzenie wspólników Tajfun sp. z o.o. uchwały wyrażającej zgodę na udzielenie przez tę spółkę poręczenia cywilnego względem Spółki za długi Alicji Kowal jako członka Rady Nadzorczej Tajfun sp. z o.o.

III. Konstrukcja prawna umowy

1. Przedmiotem sporządzanej przez zdających umowy powinna być umowa nazwana - umowa ugody regulowana w art. 917–918 k.c., której celem będzie uregulowanie wzajemnych zobowiązań stron oraz ustalenie warunków i terminów ich spłat oraz warunków prawnego zabezpieczenia wykonania umowy w terminie i na warunkach opisanych w umowie (dalej: Umowa), aby uchylić niepewność stron co do wzajemnych roszczeń wynikających z zawartych pomiędzy nimi umów pożyczki oraz sprzedaży.
2. Zdający powinni opisać wzajemne wierzytelności stron, tj. wierzytelność przysługującą Spółce w stosunku do Alicji Kowal z tytułu umowy pożyczki z dnia 1 marca 2020 r. oraz wierzytelność Alicji Kowal przysługującą wobec Spółki z tytułu umowy sprzedaży z dnia 31 stycznia 2022 r., wraz z podaniem ich wysokości, z uwzględnieniem wzajemnego umorzenia zobowiązań z tytułu wszelkich odsetek wynikających z tych umów na dzień 12 maja 2022 r.
3. Walorem pracy będzie wykorzystanie przez zdającego instytucji prawa cywilnego skutkującej przerwaniem biegu przedawnienia wzajemnych roszczeń z tytułu umowy pożyczki i umowy sprzedaży poprzez zamieszczenie w Umowie oświadczeń o uznaniu długów zgodnie z art. 123 § 1 pkt 2 k.c.
4. Zdający powinni wykorzystać instytucję prawa cywilnego skutkującą całkowitą spłatą wierzytelności z tytułu umowy sprzedaży oraz częściową spłatą wierzytelności z tytułu umowy pożyczki i w tym celu dokonać umownego potrącenia cywilnego wzajemnych wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej (wierzytelność Alicji Kowal z tytułu umowy sprzedaży w wysokości 10 000 zł powinna zostać potrącona z wierzytelnością Spółki z tytułu umowy pożyczki w wysokości 130 000 zł, a po dokonanych potrąceniu pozostała wierzytelność Spółki z umowy pożyczki w wysokości 120 000 zł podlegać powinna spłacie na warunkach Umowy);

5. Zasady spłaty pozostałej po potrąceniu umownym kwoty pożyczki (120 000 zł), które powinny zostać zawarte w Umowie:

- a) kwota pożyczki pozostająca do spłaty ma stanowić dla Spółki formę inwestycji kapitałowej z gwarancją ustalonej umownie stopy zwrotu zainwestowanego kapitału w formie oprocentowania kwoty pożyczki, przy czym zdający powinni przewidzieć dla odsetek kapitałowych wysokość maksymalną tych odsetek zgodnie z przepisami prawa (art. 359 § 2¹ k.c. - odsetki maksymalne w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym), a także zastrzec płatność odsetek za opóźnienie (odsetki karne) w wysokości maksymalnej zgodnej z przepisami prawa (art. 481 § 2¹ k.c. w związku z art. 4a w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych; Dz. U. z 2021 r. poz. 424 - odsetki maksymalne za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym);
- b) realizacja celu inwestycyjnego umowy pożyczki po stronie Spółki wymaga wyraźnego, umownego zastrzeżenia terminu jej zwrotu na korzyść Spółki, w celu wyłączenia reguły interpretacyjnej zawartej w art. 457 k.c.; w konsekwencji zdający powinni przyjąć rozwiązanie skutkujące uprawnieniem Spółki do odmowy przyjęcia świadczenia przed upływem umownego terminu zwrotu pożyczki, bez skutku popadnięcia wierzyciela w stan zwłoki (art. 486 k.c.);
- c) zdający powinni przewidzieć spłatę pożyczki w formie bezgotówkowej płatnej na rachunek bankowy Spółki, w równych miesięcznych ratach, a okres spłaty pożyczki powinien wynosić 10 miesięcy, przy czym zdający powinni wskazać terminy spłat poszczególnych rat; okresy i daty spłat rat odsetkowych powinny pokrywać się z okresami i datami spłat rat kapitałowych, tj. w sposób wyłączający regułę wskazaną w art. 360 k.c.;
- d) zdający powinni przewidzieć możliwość wypowiedzenia Umowy w przypadku braku spłaty wierzytelności Spółki wynikającej z umowy pożyczki w terminie albo terminach opisanych w Umowie; dodatkowo zdający powinni wskazać co najmniej jedną, inną przyczynę skutkującą możliwością rozwiązania stosunku umownego w wyniku wypowiedzenia umowy przez Spółkę lub ziszczenia się zastrzeżonego warunku rozwiązującego z uwagi na (przykładowo):
 - nieprzedłożenie w określonym w Umowie terminie oświadczenia Mariusza Kowala w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Umowy przez jego żonę Alicję Kowal,

- niezawarcie w określonym w Umowie terminie przez Tajfun sp. z o.o. umowy poręczenia cywilnego za długi Alicji Kowal wynikające z Umowy,
 - nieprzedłożenie uchwał organów korporacyjnych, o których mowa w pkt. II Opisu lub powołanego wyżej oświadczenia Mariusza Kowala;
- e) zdający powinni zagwarantować Spółce możliwość zaspokojenia się w zakresie zwrotu wszelkich wymagalnych kwot kapitału i zapłaty odsetek wobec Alicji Kowal ze wszystkich składników majątku osobistego Alicji Kowal i objętych małżeńską wspólnością ustawową z Mariuszem Kowalem, innych niż wskazane w art. 776¹ § 1 k.p.c.; w tym celu Mariusz Kowal powinien wyrazić zgodę na zawarcie przez Alicję Kowal Umowy, stosownie do art. 41 § 1 k.r.io. w związku z art. 787¹ k.p.c.;
- f) zdający powinni zawrzeć postanowienia dotyczące prawnego sposobu zabezpieczenia wszelkich roszczeń Spółki wynikających z Umowy, ze wskazaniem terminu i sposobu ustanowienia tego zabezpieczenia, w tym wskazania właściwej formy dla czynności prawnej, na podstawie której ustanowione zostanie prawne zabezpieczenie spłaty pożyczki w postaci poręczenia cywilnego Tajfun sp. z o.o. udzielonego względem Spółki co do całości roszczeń wynikających z Umowy; zdający winien zaznaczyć, że oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie (art. 876 § 2 k.c.) i wskazać termin, do którego to oświadczenie powinno być przedłożone Spółce;
- g) zdający powinni przewidzieć możliwość umorzenia przez Spółkę długu Alicji Kowal z tytułu ostatniej, pozostającej do spłaty, raty kapitałowej i odsetek kapitałowych od tej raty, w przypadku gdy spłata pozostałej kwoty pożyczki (dziewięciu pierwszych rat kapitałowych i odsetkowych) nastąpi w terminach i na warunkach Umowy, i w tym celu zastrzec możliwość zwolnienia Alicji Kowal z długu w tym zakresie (art. 508 k.c.).

IV. Zdający może - nie naruszając wskazanych w treści zadania obligatoryjnych założeń Umowy - wzbogacić jej treść o dodatkowe postanowienia, które według uznania zdającego będą służyć należytej ochronie interesu reprezentowanej strony.